

Data: 22.12.2020

Dotyczy: [Rzeczpospolita](#)

PRAKTYCZNE PROBLEMY PROCESU KONSOLIDACJI SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

Rok 2020 praktycznie już za nami, a jednostki gospodarcze planujące prace nad skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym wyznaczają ramy czasowe nad prostym zebraniem danych finansowych wchodzących w jego skład.

Taka agregacja danych stanowi jedynie punkt wyjścia do dalszych czynności, które przyczyniają się do prawidłowego sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Te czynności stanowią proces, którego trudność polega przede wszystkim na dokonaniu stosownych korekt konsolidacyjnych w celu wygenerowania finalnych danych skonsolidowanych.

Prawidłowo wyliczone i wprowadzone korekty stanowią, że skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest ważnym źródłem informacji dla jego odbiorców. Dla przykładu w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym są wyeliminowane skutki transakcji wewnątrzgrupowych, niezrealizowane zyski i straty na tych transakcjach, czy odzwierciedlone zmiany aktywów netto jednostek podporządkowanych.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe nie służy zarówno rozliczeniom podatkowym, jak i z właścicielami, ale odgrywa istotną rolę gospodarczą, gdyż obejmuje urealnione informacje finansowe o danej jednostce gospodarczej, która scala sprawozdania jednostek jej podporządkowanych.

Proces konsolidacyjny ma charakter powtarzalny, a jego lista zadań, którą należy wykonać jest stała i niezmienna dla niemal wszystkich podmiotów przygotowujących dane do agregacji. W szczególnych przypadkach, niektóre etapy mogą być pominięte np. przeliczenia walutowe, w których wszystkie jednostki gospodarcze podlegające konsolidacji posiadają tę samą walutę funkcjonalną. Na powtarzalność przebiegu procesu konsolidacyjnego główny wpływ ma układ cykli sprawozdawczych, jak również elementy i sposoby prezentacji danych finansowych wynikających z potrzeb jednostki i przepisów prawnych. Sprawny przebieg procesu konsolidacyjnego stanowi kluczowy problem dla działów finansowo-księgowych.

Niedostateczne planowanie i traktowanie tego procesu jako jednego z wielu obszarów, które ma za zadanie wykonać główny księgowy, może powodować dla niego duży stres, a tym samym niezamierzone błędy. Można zauważyć niewystarczające zaangażowanie innych działów jednostki w ten proces, ponieważ dział finansowo-księgowy nie posiada wszystkich informacji, bo nie zostały mu przekazane. W praktyce proces sprawozdawczy odbywa się pośpiesznie, bez jasnego i dokładnego planu działania. O ile przy sporządzeniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego według polskiej ustawy o rachunkowości takie podejście jest akceptowalne, o tyle w przypadku sprawozdawczości według IFRS przygotowanie dobrej jakości sprawozdania nie jest możliwe ze względu na szeroki wachlarz wymogów w zakresie ujawnień (opisów i liczb), które powinny znaleźć się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Na główne etapy procesu konsolidacyjnego składają się:

- 1) zebranie pakietów konsolidacyjnych od wszystkich jednostek, których dane podlegają konsolidacji z jednostką nadrzędną,
- 2) uzgodnienie sald i obrotów wewnętrznych należności, zobowiązań, kosztów i przychodów,
- 3) dostosowanie sprawozdań jednostkowych do polityki rachunkowości całej grupy,
- 4) przeliczenie sprawozdań jednostkowych do waluty funkcjonalnej jednostki, która konsoliduje dane,
- 5) automatyczne wyłączenia konsolidacyjne pomiędzy jednostkami,
- 6) ręczne korekty konsolidacyjne,
- 7) badanie i prezentacja sprawozdań skonsolidowanych przez biegłych rewidentów.

W ten sposób przedstawiony proces konsolidacyjny wymaga dużego wysiłku ze strony działów finansowo-księgowych w zakresie sprawnego jego przebiegu, gdyż jednostka, która konsoliduje sprawozdania musi otrzymać dane w wyznaczonym terminie i formie. W przypadku małej grupy podmiotów o stabilnej strukturze, które podlegają konsolidacji, jest sprawdzianem nie sprawiającym dużego problemu, które może być przeprowadzone i udokumentowane w arkuszu Excel. Natomiast w innych przypadkach, gdy stopień komplikacji w ramach grupy tzn. powiązań czy transakcji jest znaczny – Excel może być nie wystarczający. Na rynku są dostępne oprogramowania wspierające konsolidację. Narzędzia IT oczywiście są bardzo pomocne, ale trudno sobie wyobrazić, aby proces konsolidacji przebiegał automatycznie bez ingerencji człowieka.

TOMASZ BALCERAK DORADCA PODATKOWY, ASSOCIATE PARTNER W [WARSZAWSKIM BIURZE RÖDL & PARTNER](#)

Wymienione w niniejszym artykule wyzwania w zakresie konsolidacji sprawozdań finansowych z jakimi będą borykać się działy finansowo księgowe nie są listą zamkniętą, ale właściwe planowanie, wyznaczanie ram czasowych czy jednolita forma przesyłanych danych przez jednostki, których dane podlegają konsolidacji to skuteczny sposób eliminacji błędów i sprawnego zamknięcia roku jednostki, która te dane agreguje.